

Memo

Datum

12-03-2026

Van

Griffier

Aan**Onderwerp**

Informatie en agenda duidingsdebat

Inleiding

Op 18 maart 2026 vinden de gemeenteraadsverkiezingen plaats. Terwijl in de dagen erna door het centraal stembureau hard wordt gewerkt aan de vaststelling van definitieve verkiezingsuitslag, start voor de politieke partijen het zogeheten informatieproces. Dit draait om de vraag welke fracties op welke wijze met elkaar gaan samenwerken in de komende bestuursperiode. Na afronding van dit informatieproces volgt het formatieproces: hierbij gaat om de vraag welke politiek-inhoudelijke afspraken de fracties die met elkaar gaan samenwerken maken voor de komende bestuursperiode. Dat leidt tot slot tot de benoeming van een wethoudersploeg.

In het kader van een goede voorbereiding van dit proces hebben de lijsttrekkers overleg gevoerd over het verloop van het informatie- en formatieproces. Hoewel het verloop van dat proces voor een belangrijk deel bepaald wordt door de verkiezingsuitslag en de dynamiek van dat moment, hebben de lijsttrekkers uitgesproken op hoofdlijnen al wel wat procesafspraken te willen maken. Zeker over de eerste stappen in het proces. De eerste stap betreft het organiseren van een zogeheten 'duidingsdebat', kort na de verkiezingen. In deze notitie treft u informatie over dit duidingsdebat en de agenda voor die bespreking.

Het duidingsdebat: eerste stap in het (in)formatieproces

Het duidingsdebat betekent het startschot voor het informatieproces. Het doel ervan is dat de nieuw gekozen politici enig inzicht geven in a) hoe zij de verkiezingsuitslag zien en b) hoe het vervolg eruit gaat zien (en dus wat de uitslag betekent voor dat vervolgproces). Op die manier krijgen niet alleen de partijen onderling een beeld van het (in)formatieproces. Ook de kiezer krijgt op deze manier inzicht in hoe de partijen tegen de uitslag aankijken en wat dat betekent voor de komende bestuursperiode. Het precieze verloop en doel van zo'n duidingsdebat zijn uiteraard afhankelijk van de afspraken die je daarover met elkaar maakt.

De lijsttrekkers in Heerde hebben met elkaar de volgende afspraak gemaakt over deze eerste stap in het proces: *Kort na de verkiezingen organiseren we een duidingsdebat. Een gesprek in openbare setting waarin de lijsttrekkers de uitslag van de verkiezingen duiden. Een soort startschot voor de informatie. Hierin kunnen ook onderdelen uit een mogelijke opdracht aan een informateur¹ worden besproken. De grootste fractie (winnaar verkiezingen) heeft het initiatief om een informateur te vragen, maar pas nadat hij de anderen heeft gehoord in het duidingsdebat.* Op die manier kunnen de lijsttrekkers in het duidingsdebat aandachtspunten meegeven aan de grootste fractie bij het zoeken naar een informateur en de opdracht die de informateur krijgt.

¹ In plaats van het woord 'informateur' wordt ook wel eens de term 'verkenner' gebruikt. Het betreft hier in ieder geval de persoon die een verkenning doet naar (een) mogelijke samenwerkin(gen) tussen fracties in de komende bestuursperiode.

Op basis van deze afspraak is onderstaande agenda voor het duidingsdebat voorbereid. In deze agenda is een aantal vragen opgenomen die onderdeel kunnen zijn van de bespreking tijdens het duidingsdebat. De vragen sluiten uiteraard aan op bovenstaande afspraak, maar de lijst met vragen is niet uitputtend.

Datum, tijdstip en 'status' van het duidingsdebat

- Het duidingsdebat vindt plaats op maandag 23 maart om 19.30 uur in de raadzaal van het Raadhuis.
- De vergadering wordt op de gebruikelijke manier uitgezonden. Zo kunnen belangstellenden meekijken. En zo kan het debat ook input zijn voor de toekomstig informateur.
- De lijsttrekkers hebben burgemeester Olaf Prinsen gevraagd het debat voor te zitten.
- Belangrijk om hierbij te benoemen is dat het geen officiële raadsvergadering betreft. Het is een vergadering waarin de 'nieuwe' politici met elkaar van gedachten wisselen. De lijsttrekkers hebben afgesproken dat de 'nieuwe' raad aan tafel zit.
- De uitslag van de verkiezingen wordt definitief vastgesteld op 26 maart. Op 23 maart is er dus alleen een voorlopige uitslag. Dat betekent dat de personen aan tafel zitten die op basis van de voorlopige uitslag benoemd zullen worden. Het betreft dus nog niet officieel de nieuwe gemeenteraad. Daarom is het dus ook geen officiële raadsvergadering.

Agenda duidingsdebat 23 maart 19.30 uur

Op basis van de gemaakte afspraken tussen de lijsttrekkers is de volgende agenda opgesteld.

1. Opening en mededelingen

De voorzitter geeft een korte toelichting op de voorlopige uitslag van de verkiezingen en op het doel van het debat.

2. De lijsttrekkers duiden de verkiezingsuitslag en geven een doorkijk naar het (in)formatieproces

De lijsttrekkers voeren een debat over hoe zij de uitslag zien en wat dat betekent voor het vervolgproces. Zij krijgen het woord op volgorde van fractiegrootte. Er is afgesproken dat de winnaar van de verkiezingen (grootste fractie) het initiatief heeft voor het zoeken van een informateur. De lijsttrekker van de grootste fractie kan daarom als eerst iets zeggen over hoe hij/zij de aanwijzing van een informateur voor zich ziet en hoe een opdracht aan deze informateur eruit zou kunnen zien. Daarover vindt vervolgens een gesprek plaats. Op die manier nodigt de grootste fractie de anderen uit om input te leveren, waarbij bijvoorbeeld de volgende vragen aan de orde kunnen komen (aansluitend op de gemaakte afspraken tussen de lijsttrekkers):

Algemeen:

- Hoe kijk ik aan tegen de verkiezingsuitslag, voor mijn eigen fractie én in algemene zin?
- Wat betekent dat voor het vervolgproces en voor de rol van mijn fractie daarin?

Gericht op de aanwijzing van en opdracht aan de informateur:

- Welke aandachtspunten wil ik meegeven (aan de grootste fractie) bij het aanwijzen van een informateur?
- Welke aandachtspunten wil ik meegeven (aan de grootste fractie) voor wat betreft de opdracht die de informateur zou moeten krijgen?
- Willen we afspraken maken over onderlinge communicatie over de aanwijzing van de informateur en het vervolgproces?

3. Sluiting

Nadat er eventuele afspraken zijn gemaakt over het vervolgproces wordt de bijeenkomst gesloten.